4
Vragenuur: Vragen Schut-Welkzijn

Vragen van het lid Schut-Welkzijn aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, viceminister-president over **het bericht dat het UWV stopt met het beboeten van fraudeurs**.

Mevrouw **Schut-Welkzijn** (VVD):
Voorzitter. Afgelopen zaterdag opende Trouw met het bericht dat het UWV stopt met het beboeten van fraudeurs. Laat ik vooropstellen dat het voor de VVD een onbegaanbare weg is. Fraude mag nooit lonen. Fraude moet worden bestraft en wij gaan er dan ook van uit dat de minister ervoor zorgt dat het UWV de Fraudewet uitvoert en fraude blijft aanpakken. Vanaf juli gaat de Wet werk en zekerheid in. Het is winst dat het UWV dan loon verrekent met de uitkering. Voor deze fraudepreventie heeft de VVD altijd gepleit. Wij zijn blij dat zo vergissingen kunnen worden voorkomen. Dat scheelt veel mensen rompslomp. Dan hoeft de fraudewet niet te worden aangepast. Het UWV moet blijven handhaven op zwartwerken en het niet voldoen aan de sollicitatieplicht. Wat het UWV nu stelt in het bericht, namelijk dat men mensen niet langer wil beboeten, kan absoluut niet. Ik heb hierover de volgende vragen. Is de minister het met de VVD eens dat fraude nooit mag lonen? En zo ja, hoe zorgt hij er dan voor dat het UWV de Fraudewet ook na 1 juli blijft handhaven? Bestaat na 1 juli nog steeds de plicht om bij een WW-uitkering de juiste inkomsten en informatie over sollicitaties op te geven, en wordt die plicht ook door het UWV gehandhaafd?

Minister **Asscher**:
Voorzitter. Inderdaad, fraude mag niet lonen. Dat is een ongelooflijk belangrijk uitgangspunt, ook voor het draagvlak van onze sociale zekerheid. Vanaf 1 juli worden de opgegeven inkomsten uit loon automatisch vergeleken met de polisadministraties bij het UWV. Dat is een grote verbetering, waar onder anderen de VVD voor gepleit heeft. Als men dan de verkeerde inkomsten heeft opgegeven kan er automatisch worden verrekend, zodat dit niet kan lonen. Uiteraard blijft het UWV na 1 juli handhaven. Andere inkomsten dan loon, zoals inkomsten uit zwart werk, zzp-inkomsten en inkomsten uit het buitenland, moeten correct worden opgegeven. Anders volgt er een sanctie. De inlichtingenplicht blijft dus bestaan.

Deze Kamer heeft unaniem gezegd dat je mensen niet automatisch een boete moet geven bij vergissingen. Daar krijgt men dus ook geen boete voor en dat weet de Kamer. In het debat van 8 april, waarin het ging over de veranderingen per 1 juli en het automatisch verrekenen, was het de heer Van Weyenberg die mij vroeg toe te zeggen dat het UWV geen boete zal geven als je bijvoorbeeld per ongeluk je brutoloon opgeeft in plaats van je SV-loon. In het begin gaat dat gebeuren, want de loonstrookjes zijn complex. Ik heb toen toegezegd dat er dan geen boete gegeven zal worden. Daarover is iedereen het eens. Fraude moet bestreden worden en vergissingen moeten gecorrigeerd worden. We zorgen ervoor dat het automatisch verrekend wordt in een effectief systeem en met draagvlak voor onze sociale zekerheid.

Mevrouw **Schut-Welkzijn** (VVD):
Ik dank de minister voor deze heldere antwoorden. Feitelijk kloppen ze wel, maar helaas is het beeld ontstaan dat het UWV fraude niet wil handhaven in plaats van dat het UWV fraude gaat voorkomen, zoals de minister net zei. Hierover heb ik nog wel enkele vragen. Hoe heeft het nu zo mis kunnen gaan in de communicatie van het UWV dat dit beleid is uitgelegd als niet willen handhaven in plaats van fraude voorkomen? En waarom duurde het nou tweeënhalve dag, tot gisteravond, voordat de minister en ook het UWV zelf op het bericht van het UWV reageerden? Waarom heeft de minister eigenlijk niet zelf direct het initiatief genomen om het bericht recht te zetten? Het heeft immers tot heel veel onrust geleid en dat had voorkomen kunnen worden.

Minister **Asscher**:
Inderdaad, dat beeld is niet goed. Daarom ben ik ook dankbaar voor deze vraag. Fraude loont niet en zal ook na 1 juli niet lonen. Het UWV zal streng blijven tegen mensen die met zwart werk proberen de boel te bedonderen. Mensen die een vergissing maken moeten na de systeemwijziging op 1 juli geen boete krijgen. Daarom heeft het UWV een bericht op de website gezet waarin het aangeeft dat het verhaal onvolledig en deels onjuist was. Had dat sneller gekund? Misschien. Juist omdat ook gesuggereerd werd dat de Kamer niet geïnformeerd was vond ik het belangrijk dat dit zorgvuldig gebeurde. Ik vind dat de Kamer daar ook recht op heeft. Ik vind dat ik niet meteen op de trom moet gaan roffelen als er ergens een vervelend stukje in de krant staat. Het kost daarom wat tijd voor er een bericht op de website verschijnt. Ik ben dankbaar voor de gelegenheid om hier nog eens goed duidelijk te maken hoe ons beleid in elkaar zit. De Kamer en het kabinet zijn het daar ook roerend over eens. Ik ga ervan uit dat de onrust die misschien was ontstaan na deze vragen tot het verleden behoort.

Mevrouw **Schut-Welkzijn** (VVD):
De antwoorden van de minister zijn heel duidelijk. Bij heel veel mensen in het land is dit weekend onrust ontstaan. Om die weg te nemen is het misschien goed als de minister dit ook nog eens bevestigt in een brief, waarin hij uitlegt wat vanaf 1 juli het handhavingsproces zal zijn. Ik denk dat we hier dan gewoon kunnen doorgaan met een goede uitvoering en handhaving van de Fraudewet zoals we die met elkaar hebben afgesproken.

Minister **Asscher**:
Daartoe ben ik graag bereid. De Kamer heeft nog een brief van mij tegoed over de veranderingen per 1 juli in de automatische inkomstenverrekening bij de invoering van de Wet werk en zekerheid. Ik zal daaraan volledigheidshalve de passages over handhaving toevoegen zoals ik ze ook aan de Kamer heb aangegeven. De brief zal binnen een week aan de Kamer worden verzonden.

De heer **Kerstens** (PvdA):
Mevrouw Schut had het over onrust die is ontstaan. Volgens mij is de onrust veel eerder ontstaan, namelijk bij heel veel mensen over de manier waarop de door het vorige kabinet ingevoerde Fraudewet werd uitgevoerd. De minister zei het al: daarin werd geen onderscheid gemaakt tussen echte

fraudeurs en mensen die door de bomen het bos niet meer zien of een vergissing begaan. Mijn fractie is ontzettend blij met de door de minister toegezegde versoepeling van de wet, maar ik heb nog wel een vraag. Toen de Fraudewet zo streng was en zo streng werd toegepast en geen onderscheid maakte tussen echte fraudeurs en mensen die per ongeluk een foutje maakten, zijn er veel boetes opgelegd aan die laatste categorie van mensen. Mijn fractie zou graag zien dat daar nog eens naar gekeken wordt, dat die boetes worden heroverwogen. Sommige gemeentes doen dat spontaan. Hoe kijkt de minister daartegen aan?

Minister **Asscher**:
De Fraudewet was tussen 1 januari 2013 en 22 november 2014 gewoon vigerend recht. Dat betekent dat tot de uitspraak van de Raad van State de besluiten van gemeenten en uitvoeringsinstellingen waar geen bezwaar en beroep meer tegen openstonden, gewoon rechtsgeldig zijn. Natuurlijk staat het gemeenten vrij om terug te komen op eerdere besluiten. Als de gemeente Leeuwarden dat doet, dan moet de gemeente Leeuwarden dat doen. De gemeente moet dat wel zelf betalen, want het gaat om een boete die daar geïnd is en die men onverplicht wil teruggeven, maar dat is aan de gemeente Leeuwarden. In een brief aan de Kamer heb ik laten weten de voor- en nadelen van herziening gewogen te hebben en tot het oordeel te zijn gekomen dat het niet voor de hand ligt, niet in de rede ligt. Het zou ook heel kostbaar zijn. Met de wijzigingen die zijn ingezet na de uitspraak van de Raad van State houden wij een balans in strenge fraudehandhaving en rechtvaardig omgaan met mensen die zich vergissen. Dat betekent dat wij op het niveau van het Rijk deze keuze niet gemaakt hebben.

De **voorzitter**:
Ik dank u voor uw antwoorden en voor uw komst naar de Kamer.